

HEJÉRMEGYELI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 2 K | 1 óra 2 50 K
1 évre 24 K | 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felolvasó szerkesztő: Hajós József.

Asszonyirtás

című cikkben, „A Nő” radikális feminista folyóirat legújabb számában egy asszony-író védelmébe vette azokat az elvetemült asszonyokat, akik, amíg a távollevő férjük a harcok kinjait szenvedik és gyötrelmei közt a hazagondolás, a családi fészek viszontlátásának reménye ad ki tartást, — addig a Telek Sándorné által védett asszonyok: házasságtörésekkel csálják meg a hadbavonult férjüket.

A pesti hírhedt Telek-tér minden szemete nem oly udorító, mint az a piszkos háttér, mely Telek Sándorné cikkét alkotja. A radikális feminista hölgy így ír:

„Meg kell mondani nyíltan azt, amit mindannyian tudunk, — azt, hogy 45 hónap árvasága, elhagyatottsága, bizonytalansága, alkalmatlansága megthozta a maga átkos, mérges következményét; s a fogságból hazatérők nem mindig azt találják otthonaikban, akik képzeletük előbb vázolták, — nem azt a testben-lelékben értők dolgozó, értők sóvárgó hű hitvesi, — de csakis azt, akitől a való életben három és fél év előtt elbúcsuztak, egy lesből vérből lévő egészséges asszonyt aki velők, mellettük kiűnő és a tizparancsolatnak megfelelően élte volna te egyszerű hasznos kis életét, — míg így, — egyedül maradván, — primitív őszilenei erősebbnek bizonyultak mint az az erkölcsi máz, amit a falusi iskola négy éven red ragasztott.”

Itt még csak azt kérdezzük, hogy miért épen a falusi iskola „erkölcsi máz” ellen van kifogása; hiszen kétségtelen, hogy az a falun szerzett „máz” vihar-állóbb, mint pl. a diplomás, liberális feministákat jellemző erkölcsi máz, melyet nem egyszerűen: csak a toalette-tükör előtt felkent sminkeléssel igyekeznek pótolni.

Aztán teljesen meghibbant logikával így folytatja Telek: „Most nem védem az asszonyokat, — mert nem az a lényeges, hogy ők (az asszonyok) mit cselekedtek vagy mit nem cselekedtek, — de az a lényeges, hogy velők szemben hogy cselekszik, miként viselkedik az a hazatért férj.”

Igaz, — az ő cselekvésök is csak következménye annak az átkos háborus 45 hónapnak. Igaz, hogy ők is csak primitív emberek, akik ha megmaradháltak volna az asszonyaik közelében szintén a tizparancsolat szerint éltek volna holtig. De — igenis, — elvitték őket. Igenis harcoltak. Őktek. Parancsszóra ölték; dicsőségöböl ölték, dicséretért ölték. Aztán a fog-

ság. Unalmával. Iszonyatával. Áranyokat meghamisító távlatával; és — sok minden egybe. Mert ez az. Ez a „sok minden egybe”. Ez az, ami a kórházakat különösen a női osztályokat megtölti a hazatért foglyok — áldozataival. Mert a hős a fogságból hazatért férj, — nagyon sokszor, nagyon nagyon sokszor — köveszélyes árt. — legalább is — családi veszély. Ami jelen esetben egy cseppet-se kevésbé fontos.

Igen, nem szabad külön morálni, kedvezményeket engedni a férfiak számára. Igen, ez is fontos és sajnálatos; kiszámíthatatlan kára a nemzetnek, amit a vérbaj megdöbbentő terjedése okoz. De — hála Istennek — nem minden katonának, nem minden katonának férj vált át tisztességtelenné, nem mindannyi jött ám fertőzötten haza a frontokról s így nem is válhatott önön közveszélyessé, még családi veszélyt sem okozott.

Csakhogy Telekíné a vérbeli radikális feminista fantáziájával lát s ezért okatlanul s igazságtalanul általánosít. Csak így írhatta ezt a megrökönyítő badarságot:

„Mégis, mit látnak? Azt, hogy minden egyes férj, — akár egész seregben ter meg, akár becsület, — akár hűséges volt asszonyához távolléte alatt, akár nem, mind mind, egytől egyig: mint pallos joggal bíró törvényesítő, — állít be otthagobba és — rögtön, — (legtöbbször csakis besúgásra, gyanúra) — ő. Igenis. Ő. Gyilkol Kivége. El se lehet képzelné a számát az asszonygyilkolásnak, amit ma az országunk egyik sarkától a másikig ismétlődik. És még kevésbé lehet elképzelni, hogy az asszonygyilkolás mind arányokat fog ölteni amikor mind hazatértek; mind mind, azok a sok százezeren, — akik ma még a különböző országok hadifogolytáboráiba várják a szabadulást.”

Már dehogy is ő! Mind mind, egytől-egyig — rögtön. Dehogy is ő! Gyilkol. Ezzébe sem jut őni, gyilkolni, kivégezni, hanem inkább leirhatatlan szeretettel gondol a távolból haza, a hitvesére, a családjára. Ezerszer írt és ha hazulról levelet kap, hit ünnepnapja van, ha rohamra kell is mennie. A táborozás hosszu szenvedéseinek hősi elviselésében az a gondolat erősíti, hogy hiszen a távoli otthonát, a feleségét, a gyermekét, a családi szentélyt védelmezi a fronton. Ez a gondolat a gyenge férfiból is országhőst nevel Elviseli a fagyot, bár hó a takarója, de elég neki hián, hogy otthon most meleg szobában övői, a feleség s gyermekei meleg szeretettel gondolnak reá.

Elhagyott egyedülállóan áll őrt valahol messze vadidegen tájon, de ott is kitart, mert hisz, hogy lélekkben vele vannak azok kikre hazagondol, kik érte aggódnak, óra gondolnak, érte imádkoznak.

Sajnos, megesett néhányszor, hogy az ilyen férj hazajött és leirhatatlanul elkésérlő csaló. dással arról kellett meggyőződnie, hogy az, akit hitvesének, sőt özvegyének hitt, távol létében bütienné, házasságtörővé, lélekrongyrá vált. Megérttem, hogy az elkésérlés, a legnagyobb foku megcsalóditóság örületbe viszi és rémséges bosszura serkenti a megcsalt férjet. Ez a hüllen hitvos által provokált férjörület némi enyhítő körülmény még akkor is, ha a megcsalt katonaférj nem ő, hanem vörösré izziija a kályhát és oda szorítja a tűzes vashoz a hüllen fel-ségét.

Igenis Telekíné asszony! Erre azt méltóztatik szemforgató fel háborodással és logikai észteccsirtással írni:

„Szabad ezt télenül néznünk? Szabad e? De hisz — az istenért! (feministához illően: kis i-vel) — ez, hogy jó vagy rossz feleség-e egyik, vagy másik asszony, ez ma igazán magánügy — a köz- nem törvényesítésre abba, hogy senkinek, még a felbőszített férjnek se legyen joga a szükséges anyát, — s hol van anya, aki ma ne volna szükséges? — kivégezni!”

Kétségbeesés volna, ha a magyar nők közül sokan ezt valának! Mit? — Hogy az a magánügy, hogy az egyik vagy másik asszony hű feleség-e, vagy hogy az utcaszok rongya lett-e? — Ez nem magánügy, hanem igenis az állam legvitalisabb köztgye, hogy hűséges asszonyok, becsületes feleségek legyenek, mert csak ezek tudnak gyermekeikből derék polgárokat nevelni; csak a hű hitvesek képesek a családi kötelet sörítetlenül fenntartani. Az anyákra igen is szükség van most inkább mint valaha! Mégis ha Telekíné felteszi a kérdést, hogy „hol van anya, aki ma nem szükséges?” azt válaszolom: a társadalomnak nincs szüksége olyan anyákra, akik a hitvesi hűséget hitkecságjás, akik szabadszerelem révén válnak anyává, akik kakukkfőköt nevelnek a hitvesférj által szerzett táplálékon. . . Telek Sándorné nemesak az erkölcsi jórészt bántotta e liberális feminista cikkével, hanem megcsortette azokat a magyar hitvesnőket, kik Rozgonyi Cicelle hősi példáját megbecsülik, és akik tiltkoznak az ellen, hogy erkölcsi szempontból a tenyész-

állatok alá merje őket lefokozni. Mert még a tenyészállatnál sem tűrik, hogy bármi módon váljonak anyafállatokká.

Nagyon megérthető, hogy finom erkölcsi érzékű nők nem nagyon tolongnak a radikális feministák táborába.

Az asszonyok pedig ne adjanak alkalmat és okot arra, hogy a hazatért katonaférjek felülük státárumot rendezhessenek.

—jós.

A filmcenzura július elsőjén lép életbe.

Tizenhat éven aluliak csak ifjúsági előadásokra járhatnak moziba.

Amit már lapunk is többször szükségesnek hirdetett, végre megvalósult nyer.

A belügyminiszteriumban most készült el az a rendelet, amely a nagyközönségnek bemutatandó mozgóképek cenzúráját illetően intézkedik. A rendelet alapján tehát az összes filmeket előzetesen cenzurálni fogják s e célból megalakul az Orsz. Mozgóképvizsgáló Bizottság.

A filmcenzurának az előzménye egy régebbi, amely még az elmúlt évben Budapest társadalmának egy előkelő csoportja indított meg. Előkezelés még az a kritika, a melyet egy női kulturegyesület ülésén Apponyi Albertné grófnő mondott — lapunk is foglalkozott vele — a filmek erkölcsrontó, főleg az ifjúság szempontjából káros hatásáról.

A rendelet intézkedik a fiatal korúak mozilátogatásáról is, melynek értelmében tizenhat évesnél fiatalabb gyermekeknek megtillja a mozilátogatást. Ezek részére csak a kidomondott ifjúsági előadások megtekintését fogják engedélyezni.

Az előzetes cenzurának a keresztvitéle olyképen fog történni, hogy a nyilvánosságának szánt filmet a bizottságnak külön be fogják mutatni és amennyiben annak tartalma nem káros, arról a filmbemutatószínház engedély- okiratot fog kapni.

A rendelet életbeléptetésével egyidejűleg számos anomália megszűnik, mely részben a mozi-sok károsodását is megszünteti. Előfordult ugyanis gyakran, hogy filmeket a rendőrség esetleg a bemutató után vették le a műsorról. Ilyen esetekben mindig tekintélyes kárunk volt a mozioknak, akikől a filmeket elkobozták, plakátjaikat és reklámjaikat pedig lefoltították.

A rendelet július elsőjén életbe lép s egész Magyarország területére kiterjed.

HIREK.

Az új kabinet. Wackerle Sándor miniszterelnök kabinetjét véglegesen a következőkép állította össze:

Miniszterelnök és belügyi miniszter: **Wackerle Sándor.**

Pénzügyminiszter: **Popovics Sándor.**

Kereskedelmiügyi miniszter: **Szerényi József.**

Igazságügyi miniszter: **Tóry Gusztáv.**

Kultuszminiszter: **Zichy János gróf.**

Földmivelésügyi miniszter: **Serényi Béla gróf.**

Honvédelmi miniszter: **Szurmay Sándor.**

Király személye körül miniszter: **Zichy Aladár gróf.**

Horvátminiszter: **Unkelheiser Károly.**

Tárcanál. miniszter: **Bethlen István gróf.**

A miniszterek Bécsbe utaztak és csütörtökön tették le az esküt a király kezébe.

Nyugalomba vonult. Szepessy Géza felsőbbrendű iskolai igazgató, aki sok éven át Székesfehérvárott kiváló érdemeiért szerzett a növevelés terén, beadta a városhoz nyugdíjaztatási kérvényét.

Közellátási bizottság péntek ülésén elhatározta, hogy a fejkvóta felemelése tárgyában deputációt küldenek a közéleti miniszteriumba. — Megállapították, hogy a hatósági közéleti jegyeket hamisítják. A jegyhamisítók ellen a legszigorúbb eljárást fogják alkalmazni. — Braun Lajos kereskedő ideiglenesen a közéleti mezés vezetőjének neveztek ki.

A velencei káth. templomba kédd és szerda között éjfél után lecsapott a villám és felgyújtotta a templom. — A templom tetőzet, ugyisint a toronytető, és a torony belseje is. A harangok meghiúsultak, a toronyóra szintén elégett. A templom mennyezete a korus felől részben beszakadt. Egyébként a templom belső berendezésében nem esett nagyobb kár. A tűzoltóknak sikerült a puszító tűzszel még elég korán megállítani, ennek a munkának köszönhető a templom belső berendezésének megmentése.

A Pro Patria egyesület kéri a tagjait és a város fiatal hőlieit, akik a 10-es huszarak kerüi ünneplésén közreműködni óhajtanak, sziveskedjenek f. hó 12-én fél 12 órákor a vármegyeház nagytermében tartandó gyűlésen megjelenni.

Egész Székesfehérvár érdeklődését felkeltette a szombat esti művészeti ügy, hogy jegyek már is csak korlátozott számban kaphatók. A műsor olyan nagyszertűen ígérkezik, hogy a legkényesebb irású ember is megtalálja benne a magáét. Két és fél óra keretében a művészetnek összes vállalati szerepelnek a műsorban: komoly dalok, operett, opera-árfák, szavaltatok, tánc és énekművészetek rövid dialógok és vígjátékok, a leghíresebb írók és zeneszerzők márkájával. Szenzációja lesz az estének Komlós Emma új magánszámait, Fehér Artúr nagyszertű magánszámait ad elő a tragikus végetért Mérey Adolfot, ki nek ez volt egyike a legszebb alkotásának. Ezen a té-

ren Pásztor Zoltán is és a többiek is lázasan készülnek, hogy a közönség jó véleményét kiérdekeljék.

Meghiúsult családi kísérlet. Tegnap reggel Barnai Ignác helybéli kávéház tulajdonos hávezető nőjéhez beállított egy fiu egy Karlsbadból keltezett sürgönnyel.

A sürgöny szerint a Karlsbadban üdülő Barnai Ignác utasította hávezetőnőjét, hogy adjon ki bevásárlási célból 4800 koronát egy Neményi Sándor nevű katonának.

A hávezetőnő nem állt fel a hamisítványnak, hanem értesítette Leszlauer tisztihelyettes, aki a Bárány vendéglőben elfogta a csallai akará katonát Wolf György volt fehérvári pincér, honvédtiszt őrmester személyében és átadta a katonai hatóságnak.

Megkezdődött a városi sertiés vágása. A városi közéleti sérteséinek vágása — mint megírjuk — újból megkezdődött. Több panasz emelkedett, hogy a hentesek a hatósági sértesés részben vidékre, részben pedig a katonaság számára adják el. Így azután a közönség nem juthat a kellő mennyiségű húshoz. A közéleti bizottság ezért elhatározta, hogy a legszigorúbb ellenőrzést fogja gyakorolni a hentesek felett. A sertés húsa 10 K, a szalonna 11 K, a hárj 11-40 K ár mellett kerül kiadásra.

Dohánytörzsdék előtt láthat csak az ember néha olyan csoportosulást, mint a milyen szép számban jelennek meg nap-nap után, a mi praktikus gondolkodó asszonyaink, hogy végignézzék az „Aspirator” mosógép próbaműködését. Délutánként hosszú, tölcéses rudakkal felszerelt hölgyek láthatók uton-utólen, mind egyik „Aspirator”-t visz. Mindenki annak egyszerű előnyeiről, jákszerűen könnyű használhatóságáról és arról a csodálatos szagáról beszél, amellyel az beszerezhető. Oly nagy az érdeklődés e valóban nélkülözhetetlen háztartási cikk iránt, hogy már eddig is sok „Aspirator” mosógépet adott el a szabadalom tulajdonosa. A nagy érdeklődésre való tekintettel még tartanak a próbaműködések szombaton és vasárnap délután pont 6 órákor, a Magyar király szálloda éttermében. Az egyeduralmi jog a megye részére átvethető.

Klimutatók. A székesfehérvári tudóbajosokat gondozó intézet ez év április havában felvett 8 családot 23 faggal, ezekkel a gondozottak száma: 81 család 302 faggal.

A hó folyamán az intézet kiszolgáltatót 1365 liter tejet, 52 kgr. kenyérlisztet 1069-96 K értékben, lakbérsegélyre 40 K, felszerelésre 121 K, kezelésre 36-60 K, összesen 1267-56 koronát

Adományok. B. N. a szegények részére 50 K-át adományozott. — Deák Dávidné 5 koronát küldött az anyák körének, melyért ez uton mond hálás köszönetet a vezetőség.

Elveszett. F. hó 6-án a vármegyeháza és Fekete Sas közli utvonáron elvesztettem szüleim arcképét tartó medaillont; a megtalálót kérem, hogy a két képet küldje el címemre, a medaillont megtarthatja. **Tremkó György** — Vereb (Fejérmegye.)

Lapunk vasárnapi számát szombat este felé és vasárnap délelőtt 10 óráig kaphatja a közönség a Horváthné és Rónainé könyv- és papirkereskedésében (Kossuth utca.) Hétköznapokon egyes példányok a szerkesztőségben is kaphatók.

Szeplő, májolt pörsevés arcisztatlanság apólasára biztos hatáson szer a „Korona tejkrem” (ezelött Crème de Laktine), mely párszori használat után az arcot bársónymávvá és hófehérre teszi. Egy kis tégely 2 K. Nagytégely 4 K. Tégelyhiány miatt a tégelyeket tessék magukkal hozni.

Kapható: Szűs Róbert gyógyszeráriában.

Köhögés ellen kitünően bevált háztész a Siórk-pasztila. Egy doboz ára 1-50 korona. Kapható: Szűs Róbert Károly király-terti gyógyszeráriában.

Mozi.

Az Apolló igazgatósága közli:

A jövő hét szenzációja lesz az Apollószínházban bemutatásra kerülő „Francia anyák” című aktuális filmdráma Jean Richépin nagyszerű munkája Sarah Bernhardt főszereplésével, továbbá Honoré Balzac világhírű műve „A számbőr” Alwin Neussal a főszerepben.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

Hirdetmény.

Hatósági líszlőgyek kioszlása azok részére, kik lísztre igényt tartanak, a következő sorrendben történik:

- 1. délelőtt 8—11 belváros,
- 13. délelőtt 8—12 és délután 2—5 palotaváros,
- 14. délelőtt 8—12 délután 2—5 tóváros,
- 15. délelőtt 8—12, délután 2—5 vízváros,
- 16. délelőtt 8—12, délután 2—5 felsőváros,
- 17. egész nap az elmárodottak.

Székesfehérvár, 1918. május 10.

Közéleti igazgatóság.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetésekkért 10 szóig 1-50 kor., azonfelül minden szóért 10 fillér fizetendő.

Egy tanuló és egy mindenestűt felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szent István-terti 1. sz.

Két szobos lakást keresek a belvárosban, vagy annak közelében. Esetleg cserére is vállalkozom.

Hivatalnoknő keres egy csinos butorozott szobát, esetleg teljes ellátással. Cim a kiadóban.

Egy csomagoló kisasszony azonnal felvétetik. Szűs Róbert gyógyszeráriában.

Csorda-utca 12. számú ház szabadkézbe eladó.

Kempits Tamás világhírű könyvecskéje kapható Horváthné és Rónainé papirkereskedésében. Ugyanott kapható Szalézi sz. Ferenc *Philothéa*-ja.

Meghívó.

A Székesfehérvári Központi Szeszifző Szövetkezet f. é. május 19-én d. e. 10 órákor (határozatképtelenség esetén május 30-án d. e. 11 órákor) Székesfehérvárott, a szövetkezeti irodában tartandó

rendkívüli közgyűlésére

a tagokat tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

Tárgy:

1. Ingatlanvétel s a végleges telep megépítésének ügye.
2. Két igazgatósági s egy felügyelőbizottsági tag választása.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Alulírott a tulajdonosok megbízásából f. évi május hó 12-én (vasárnap) d. e. 10 órákor ügyvédi irodámban tartandó önkéntes árverésen a leg többet ígérőnek eladom a székesfehérvári 6301 sz. tkvi betétben A + sor 8434 frsz a, a középső dűlőben fekvő 2. h. 41023 □ ö l területű buza földet, továbbá a székesfehérvári 4046 sz. tkvi betétben. A + 1 sor 4261 frsz. a. Gúgás-ölgyi dűlőben levő 2 h. 848 □ ö l területű buza földet. A kikiáltási ár mindegyiknél 10.000-korona.

Az árverési feltételek irodámban (Nádor u. Koronafi ház) megtekinthetők.

Székesfehérvár, 1918. május 5.

Dr. Molnár János ügyvéd.

Urania-színház

Péntek, szombat, vasárnap, május hó 10, 11 és 12 én:

Bpesti Urania műsoráról

AZ ÖRVÉNY

Csodás tengeri felvételekkel dráma 4 felvonásban.

Főszereplő: Ellen Richter.

Rendes helyárak.

Előadások 7 és 9 órákor. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor.

Apolló-színház.

Péntek, szombat, vasárnap, május hó 10, 11 és 12 én:

Szenzációs sikertű filmt attrakció!

AZ ÉGŐ VONAT.

Dráma 4 felvonásban.

Budapesten heteken át óriási sikerrel adták.

Pompás kiegészítő műsor.

Előadások: 7 és 9 órákor. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor.

Rendes helyárak.